

kona in jih lahko vsakdo čita dnevno v socialističnem tisku, se me je napačno razumelo, da sem hujškal vojake k uporabi proti kralju. Postopanje pred vojaškim sodiščem je vse drugačno, kakor pred rednim in ni izključeno, da bi bil krivim spoznan in obsojen na 5 do 20letno robijo. Ker pa nimam veselja, da bi pa prazen nič posedal po vojaških ječah svobodne države, sem se odločil, da zapustim domovino in se napatim v širni svet kot borec za pravico in svobodo vseh zatiranih.

Franjo Aleš, l. r.

Maribor.

Iz zadnje seje mariborskega obč. sveta.

Klub socialističnih obč. svetovalec je stavil v prejšnji seji in sicer 21. junija t. l. predlog, da se naj napravi med mestno občino ter njenim delavstvom kolektivno pogodbo. Predlog je glasom sklepa šel v odsek. Toda pot je morala biti zelo dolga, kajti predlog v dolgih sedmih tednih ni prišel v odsek, ampak načelnik odseka ga je šel par dni pred sejo iskat in ga je res našel tam, kjer je bil. Magistrat ni niti z mezinem ganil, da bi bil pripravil kak stališčen material, seznam delavcev, kako so zaposleni, kakšne plače imajo itd. Odsek vsled tega ni mogel o tej zadevi pravljati. To pa se ni sedaj prvič dogodilo, ampak letos že v drugič. Tekom letošnje proračunske razprave so klerikalci stavili predlog, da se naj tekom dveh mesecev izdelata načrt ali pravilnik za starostno prekrbo občinskih delavcev. To je bilo že v mesecu februarju. Klerikalni predlagatelj je tak predlog stavil zato, da se odkriža socialistične zahteve, da se postavi v proračun 100.000 Din kot sklad za izplačevanje delavskih pokojnin, katere so klerikalci ob občinskih volitvah delavcem samo obljubovali, če bodo pridno glasovali za nje. Da se torej gospodje klerosi odkrižajo neprijetne socialistične zahteve, zato so predlog tako formulirali. Toda da niso mislili resno ter iskreno, je sedaj lahko vsakemu delavcu — tudi če je klerikalec — jasno, ker je od tedaj poteklo že 6 mesecev in magistrat še danes ni stavil niti najmanjšega koraka za realizacijo lastnega predloga. Delavci so pač delavci. Socialisti so tako postopanje ostro grajali ter izjavili, da bodo sami izdelali vse potrebno, ako se bo gospoda obotavljala.

Izplačevanje delavcev pri gradbi kolonije. Gradbo delavske kolonije je prevzelo 5 mariborskih stavbenikov, ki so si delo razdelili. Ugotovilo se je, da so zaposleni od vseh vetrov, da se delavci tudi zelo različno plačuje. Plače so sicer vse silno nizke, toda iste še silno diferirajo. To, kar je pri enem mojstru najnižja plača, to je pri drugem najvišja. V tem oziru ni nobenega enotnega sistema, na čemur so sicer današnje povojne gospodarske razmere krive, toda krivi so tudi delavci sami, ker so neorganizirani, so takorekoč brez lastne volje in brez moči in podjetnik dela z njimi kar in kakor hoče. Gotovi podjetniki brezobzirno izkoriščajo položaj. Zato so socialisti stavili predlog, naj se ugotovi, kakšne plače da se plačuje pri omenjenih podjetjih in da se opozori podjetnike, da morajo plačati tiste plače, ki so jih v oferte vstavili. Toda na žalost, pri nas še nismo tako daleč in naše oblasti se izgovarjajo na vse mogoče načine, češ, da jim to ni mogoče. Edino, kar se je doseglo, je to, da je bil sprejet predlog obč. svet. sodr. Bahuna, da v prihodnje veljaj pri oddaji eventualnih novih obč. del pogoji, da plača za normalnega delavca ne sme biti manjša kot 3.75 Din na uro.

Urava mestnega vodovoda apelira na prebivalstvo, naj štedi ob sniži z vodo, po drugi strani se pa prav nič ne briga za čestne hidrante, ki brizgajo vodo. Iz hidranta na oglu Ruške in Smoletove ulice, pri šoli, se izceja voda preko vse ceste, enako iz hidranta na koncu državnega mosta pri Kralja Petra trgu, kar je menda vzrok, da je na mostu vedno blato.

Celje.

Delavci in nameščenci, ščitite pridobljene pravice! V štev. 75 »Ur. lista« je izšla uredba o odpiranju in zapiranju trgovin in obratov v mariborski oblasti. Ta uredba, dasi ni taka, kakor zahtevajo delavci in nameščenci, je za celjsko delavstvo, brez razlike, velikega pomena, ker ravno v Celju se je pretekla tedne vršil hud boj, da se ohrani in razširi nedeljski počitek ter odpravi nočno delo v pekarnah, nakar je potreba polagati še največjo pažnjo in skrbeti, da se uredba na celi črti izvaja. Bilo je v naših razmerah še

vedno tako, da ostanejo zakoni in naredbe, ki govorijo o socialnih pravicah, na papirju, ako oni, za katere so ti zakoni ustvarjeni, ne gledajo in pazijo, da se predpisi tudi izvajajo! Zato opozarjamo delavce in nameščence brez razlike, da se vzamejo skupaj ter izvedejo strogo kontrolo nad trgovci in delodajalci sploh, ali se ravna po predpisih navedene uredbe. Ravno v Celju se je zadnje tedne izkazalo, da je kontrola nad izvajanjem predpisov, ki so kolikor toliko v korist delavcev in nameščencev, nujno potrebna, ker so delodajalci skušali na vse načine odpraviti še to, kar je že obstajalo, t. j. nedeljski počitek. Kakor rečeno se morajo nameščenci in delavci postaviti na noge ter strogo nadzirati, da se vse ono, kar je v naredbi za delavstvo dobrega, do pičice izvaja in to tudi v okoliški občini, kjer nedeljskega počitka do sedaj ni bilo. Če bodo delavci in nameščenci na mestu in ako bodo uvedli kontrolo, ali se delodajalci držijo predpisov, stavimo, da se bodo celo gospodje Pečuh, Janič e tutti quanti spoprijaznili z mislijo, da je le prav, če ima človek, ki mora celi teden garati, po noči in ob nedeljah zasluženi — mir!

Naročnikom »Delavske Politike« na znanje! Naročnike našega lista opozarjamo, da so za Celje in okolico določeni inkasanti naročnin, ki se bodo od časa do časa zglašili pri naročnikih ter pobirali naročnine. Oni naročniki pa, ki želijo pošiljati naročnino po položnici, jo lahko pošiljajo, vendar pa jih prosimo, da to pobiralcu naročnine sporočijo in sicer radi boljše evidence. Ob tej priliki prosimo vse sodruge in somišljenike, da širijo naš list ter mu pridobivajo novih naročnikov. Posebno naj sodruge zahtevajo v javnih lokalih, da naročijo naše liste »Delavsko Politiko« in »Volksstimme«!

Vič-Glince.

V nedeljo, 12. avgusta 1928, je mlada Delavska telovadna enota Vič-Glince priredila svoj prvi javni nastop na vrtu Zadržnega doma. Nastopilo je 13 telovadk s prostimi vajami. Izvedba vaj je bila dobra, istotako posamezni gibi in kritje. Želeti bi bilo v bodoče več živahnosti pri prostih vajah, posebno, če se izvajajo na tričetrtinski takt. Nujno pa je svetovati, da se v bodoče ne prične s tako težkimi vaji, in to posebno pri enoti, ki deluje jedva par mesecev. Dasiravno so sodružice pokazale v izvedbi sigurnost, predvsem pa izredno vztrajnost, vendar naj vadiateljski zbor upošteva, da začetnice tudi ob največji vztrajnosti lahko izgube veselje do telovadbe, ako se jim vaje docela ne posrečijo. Sodrugičam pa: krepko naprej po tej poti, začetek je bil nad pričakovanje dober tudi za najstrožjega kritika. Pri orodni telovadbi sta nastopili dve vrsti: ena na bradlji, druga s preskoki čez konja. Splošna izvedba: prav dobra. Opazilo se je, da je bilo posebno med telovadci na bradlji par izbornih telovadcev, ki so najtežje vaje z lahkoto izvajali. Sodrugi se pripravljajo na tekmo v jeseni, to se je poznalo; če bodo vzdržali, bo uspeh prav lep. — Pri prostih vajah članov je odrekla godba, zato so jih pa člani izvedli na štetje. Dobro! A velja isto kot za članice: Vaje so bile pretežke. Mi ne moremo pokazati toliko kot češki sodrugi, zato ni treba, da njihove vaje uporabljamo pri telovadcih, ki so jedva pričeli zahajati v telovadnico. — Vzorna vrsta na drogu je pokazala višek. Bili so pač sodrugi iz Trbovelj in Zagorja. Daši cel dan zaposleni pri napornem delu v rudniku, vendar so tudi najtežje vaje strenirali in izvajali z eleganco in brezhibno. Naj bodo vzor telovadcem Viča-Glince. Mladi enoti pa: Prvi uspeh, ki ga je pokazala, bo dbrilo za nadaljni napredek!

„Vsi me imajo radi“

pravi razumna Mica. „Moški so pazljivi in mi prinašajo darove, toda eden me je ugodno iznenadil, ker praktično misli: Prinesel mi je RADION!“

Varuje perilo!

Hrastnik.

Predavanje. V nedeljo, dne 19. avgusta se bo vršilo v dvorani »Konsumnega društva rudarjev« predavanje o šolskem vprašanju, ki naj se ga vsi delavski stariši udeležijo. Referiral bo s. Grčar iz Maribora.

Leše

20letnica obstoja »Zveze kovinarjev« na Lešah bo združena z lepo proslavo, na katero se že sedaj pripravljajo tudi sodrugi in sodružice okoliških socialističnih strank, strokovnih in kulturnih organizacij. Sodrugi, ki so že nad 20 let v organizaciji, bodo ta dan obhajali tudi svoj jubilej, h kateremu jim že danes najprisrčneje čestitamo s pozivom na mlajše sodruge, da naj jim bodo ti naši stari borci za naše pravice vzgled za njihovo zadržanje v organizaciji.

Zagorje.

Iz Zagorja nam je poslal sodrug J. K., rudar, pretresljivo pismo z naslovom »Klic ob dvanajsti uri«, ki ga radi omejenega prostora ne moremo v celoti objaviti, dasi se popolnoma z njegovimi mislimi strinjamo. V pismu izraža razočaranje nad tem, da so še delavci, ki še niso spoznali, na kateri strani je njihova fronta in mesto da bi združili svoje moči proti meščanstvu in kapitalu, mu pa delajo še štafažo in s tem škodujejo sebi in svojim tovarišem. Poziva, naj se naši delavci ozrejo malo preko naših mej, pa bodo videli, kako žive tovariši v sosednjih naprednih državah, kako da imajo tam toliko več pravic in videli bodo, kako tam vsi skupaj drže v svojih razrednih organizacijah. Mnenja je, da moramo tudi pri nas, zlasti v revirjih, tako začeti. Tudi mi smo mnenja, da je to treba in smo prepričani, da bo tudi ta vrli sodrug po svojih močeh pospešil agitacijo v dosego tega cilja.

So li oči k Petelnu pojdi ti!

Maribor, Gosposka ulica 5.

Ruše.

Iz občinske seje. Dne 4. t. m. je bila sklicana občinska seja z obširnimi dnevnimi redom. Sklenilo se je takoj razpisati popravila občinske hiše ubožnega sklada. Dela se razpiše v »Delavski Politiki«, »Jutru« in »Slovencu«. K temu je še poročal občinski svetnik g. Ramšak (tajnik SLS), da naj nikar ne pozabimo napraviti za njega delavnico zraven te hiše, na občinske stroške seveda, v nasprotnem, da bo s 1. septembrom začel kar sredi vasi izvrševati svojo obrt. Občinski odbor pa je bil mnenja, da ne bo ne eno in ne drugo ker smo socialisti že zdavnaj prepričani, da bi se občinski odbor zanašal na koristi od strani občine. K drugi točki poročja g. župana o pogajanjih kraj. šolskega sveta s cerkvenim predstojništvom za najem stare šole za dobo treh let, da se omogoči redni pouk solarjem, katerih imamo že za osemrazredno šolo, a sedanja šola premore samo pet učnih prostorov. Stara šola je bila last občine in se je pred desetimi leti podarila cerkvi, kljub temu je še naknadno od leta 1911. do 1919. služila v gornje namene. Upanje vsakega poštenega občana je bilo, da se ista v sili zopet da dobiti za najpotrebnejše kulturne namene, kakor je šolstvo. Zato se je pismeno zaprosilo na pristojnem mestu, da se prepusti občini za dobo tolikih let proti odškodnini in na občinske adaptacijske stroške. Ali jok! Te prostore so klerikalci okupirali za svoje politične namene, za vzdrževanje svojih organizacij in gotovo bi jih v Rušah že hudič vzel, če bi tega ne imeli! Pismeno so odgovorili, da na to nikakor ne bodo pristali, pač pa priporočajo občanom, da

KIS ZA VLAGANJE KUMARC itd.

EN GROS
EN DETAIL

nadalje vinski kis, špirit, vse vrste likerjev, tropinovec, droženo žganje, slivovec, rum, konjak i. t. d., se dobi po nizkih cenah samo pri tvrdki

JAKOB PERHAVEC, MARIBOR, GOSPOSKA ULICA ŠT. 19
TOVARNA ZA IZDELOVANJE DESERTNIH-VIN IN SIRUPA

PERI SA BENZIT

V DOMU

kjer vlada čistoča, je mir in zdravje. Oboje dosežete s vporabo **BENZIT.NADMILA** ki ne čisti samo obleke, perilo in druge predmete, temveč jih istočasno tudi desinficira vsled svojih antiseptičnih svojstev.

Nobeno drugo milo nima tako učinkovite čistilne moči kot **BENZIT.NADMILO**, ki opere brez truda navadne in najfinejše tkanine, volno in svilo.

BENZIT-NADMILO čisti belo in barvasto perilo, flanel, volno, svilo, čipke, zavese, preproge itd.

Dobiva se v vseh drogerijah in trgovinah kolonijalnega blaga po ceni od Din. 5.- za komad.

Benzit Nadmilo

TVORNICE ZLATOROG
MARIBOR

PERI SA BENZIT

porabijo za pouk šolarjev novo zgrajeno hmeljsko sušilnico (ker je hmelj itak toča pobila!), drugič gostilniško dvorano gosp. Črnka ali pa občinsko pisarno, ki ima velikost navadne kmečke sobe. Pozabili so menda na prazne hleve ali pa priporočati, da naj gre mladina v šumo, da se vzgoji za policijske potrebne državljanke, kajti šolanje otrok klerikalcem itak dela samo zgago. Iz klerikalnega odgovora je jasno odsevala vsa mržnja že do občinskega odbora, odnosno šolskega sveta, posebej pa še nerazumevanje dolžnosti do mladine. Sodr. Strnad je obsodil klerikalno hinavščino, ki se ob vsaki priliki hlina mladini, v dejanjih nastopa pa proti kulturi v najpodlejšem smislu besede. Poudarja, da bo o tem činu sodila vsa slovenska javnost, ki bo potom časopisa o tem obveščena. Nato so se raztogotili nekateri pristaši SLS, češ, če bo tako, se nobene seje ne bomo več udeležili! Lepa reč! V splošni zmedenosti predbacivajo g. županu, pristašu SDS, da imajo sedaj to za zahvalo, da so volili njega za župana. Nato predlagajo nekega svojega pristaša za častnega občana. Na naš protest pa so ta častni predlog umaknili za boljše čase.

Vsa delavska javnost ve, da že drugi mesec stavkajo steklarji cele Jugoslavije, da bi si izboljšali kos kruha. Ali združeni steklarski tovarnarji trdovratno briskirajo upravičene zahteve steklarskih delavcev, katerim bi najraje še to pritrjali, od česar so poprej komaj životariji. Z drugimi vred stavkajo tudi steklarji dveh največjih steklarn Slovenije, v Hrastniku in Zagorju. Večina teh steklarjev je levičarsko orijentiranih, pristašev »Enotnosti«. Ali socijalistično delavstvo, organizirano v Splošni delavski zvezi Jugoslavije, ne dela razlike med enim in drugim, kadar kliče dolžnost v skupen boj. Ta zveza, ki stavko vodi, je razposlala vsem svojim organizacijam nabiralne pole za podpore stavkajočim steklarjem. Ko pa je tistih par »Heugabelrevolucionarjev« ali kakor se sami imenujejo »dekalistov«, ki še životarijo v Rušah, za to akcijo zvedelo, so takoj sklenili uvesti protiakcijo in so obnovili nabiranje za tiskovni sklad »Enotnosti« (ki pa je kljub temu zaspala). Ker pa za to akcijo ni bilo prav nobenega odziva, so prišli na dan z nabiralno polo za podporo neki družini, katere glava se nahaja v zdravilišču in dobiva med tem od OUZD samo polovično hranarino. Proti podpori te družine nimamo prav nič, ker je podpore potrebna, ali videlo se je, da nabiralcem ni bilo do resnega zbiranja, temveč so začeli to akcijo samo toliko, da so ljudi proti vsakemu zbiranju distigirali, napravili zmešnjavo in oškodovali akcijo za zbiranje podpor stavkajočim steklarjem. Levičarsko orijentirani steklarji v Hrastniku in Zagorju se ruškim dekalistom za to lahko zahvalijo.

Vestnik „Svobode“.

Podružnica »Svobode« v Zagorju ob Savi priredi dne 19. avgusta ob 4. uri popoldne javni telovadni nastop. Na sporedu je tudi srečolov. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo telovadnega orodja, vabimo vse sodruge, organizacije in bližnje podružnice »Svobode«, da se tega nastopa udeležijo. Sprejem zunanjih gostov pri opoldanskih vlakih.

Trbovlje. Dne 27. julija se je vršil 11. redni občni zbor tukajšnje podružnice. Navzočih je bilo nad 60 članov. S. Klenovšek kot predsednik podružnice je otvoril ob 9. uri občni zbor, pozdravil navzoče in obrazložil pomen društva. Nato so sledila poročila podružničnih funkcionarjev. Prvi poročilo poročilo tajnik s. Majdič o delovanju društva od l. 1919 pa do danes. Blagajniško poročilo poda s. Breznik. Za dramski odsek je poročal s. Majdič, za telovadni pa s. Lebar. Nato sledi volitve novega odbora, ki se je sestavil iz sledečih članov: Za predsednika je izvoljen s. Jakob Klenovšek, za predsednikovega namestnika s. Božiček Iv., za tajnika s. Logar Ivan, za tajnikovega namestnika s. Grabnar Alojzij, za blagajnika s. Ivan Breznik, za blagajnikovega namestnika s. Konrad Petretič. V odbor so izvoljeni ss.: Leopold Majdič, Jože Lebar, Marija Prelogar. Za revizorje so izvoljeni: Ivan Jeretin, Karl Koritnik, Ludvik Petek, Ivan Zorc in Angela Pernek. Za knjižničarja je izvoljen s. Jože Tanc, za gospodarja pa Anton Breznikar.

Razvoj časa je prinesel seboj tudi to dobro, da za pranje danes ni treba uporabljati nič drugega nego »Radion«. Tehnične visoke šole so ga preiskavale in ugotovile, da je »Radion« popolnoma neškodljiv za pranje in da je zadosti, ako se pol ure perilo kuha v raztopljenem »Radionu«, pa je isto popolnoma čisto.

Naznanilo! Osrednje društvo oblačilnih delavcev v Mariboru priredi v nedeljo dne 9. septembra 1928 v prostorih Ljudskega doma ali pa na vrtu 30letnico obstoja strokovne organizacije in 30letni jubilej enega izmed članov naše organizacije. Spored: popoldan ob 3. uri koncert Glasbenega društva žel. del. in usluž., petje, ples in druge zabave. Vstopnina 3 Din.

Drahtstiften mojstra

kateri se eventualno razume tudi o izdelavi žeblicev za čevlje (Schuhnägel) in taks-žeblicev se takoj sprejme. — Ponudbe pod P-1107 na Interreklam d. d. Zagreb, Moravska ulica 28.

Ali ste že krili? svoje potrebe v tiskovinah

Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d.
Maribor, Sodna ulica št. 20

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA „DELAVSKI DOM“ V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 8% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 prodajalne, 2 v Trbovljah, 1 v Senovu pri Rajhenburgu. Član te zadruga lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino, delež znaša 50 D, vpisnina 2-50 D

NAČELSTVO.

Radioaparati gratis!

Nemška razpošiljalna tvrdka odda interesentom v reklamne svrhe in v nadaljno priporočilo v Jugoslaviji večje število svojih prvovrstnih sprejemnih radioaparatorov (do 4 luči) v last. Nobene obveznosti niso s tem združene. Male stroške (poština, zavoj itd. itd.) mora plačati prejemnik. — Interesenti naj se z dopisnico z natančnim, razločno pisanim naslovom obrnejo na

R a d i o r a z p o š i l j a l n i c o
E. Gräb & C. Rottloff / odd. X.
Berlin, Gartenstrasse 100